

Norges
Bilbransjeforbund

Informasjonsskriv

Problemstillinger ved
ansattes kjøp og reparasjon
av kondemnerte biler

Reparasjon av kondemnerte biler

FORORD

Mange bilskadeverksteder gir ansatte anledning til å kjøpe kondemnerte biler av forsikringsselskapene og reparere (gjenoppbygge) dem. Verkstedet aksepterer ofte at ansatte benytter verkstedets lokaler, verktøy og utstyr til reparasjon.

Norges Bilbransjeforbund ser en del juridiske- og skattemessige problemstillinger ved ordningen og har utarbeidet denne veiledningen for å gi kortfattet informasjon om problemstillingene.

BAKGRUNN

Mange ansatte i bilskadeverksteder kjøper, reparerer og videreselger kondemnerte biler. Bilene kjøpes normalt gjennom forsikringsselskapenes salgsside www.forsikringsbiler.no.

Der tilbys de kondemnerte bilene i form av bilder og forsikringstakst, og ansatte kan ved hjelp av verkstedets DBS-ID logge seg på og legge inn bud på objektene.

Forsikringsselskapene stiller i utgangspunktet krav til at kjøpere skal være autoriserte verksteder godkjent av Statens vegvesen. Hverken forsikringsselskap eller offentlige myndigheter fører særlig kontroll. Realiteten er derfor at kjøperne ofte er verksteder uten nødvendig kompetanse og utstyr, samt altså ansatte i bilskadeverkstedene.

Det finnes i dag heller ikke et offentlig register over kondemnerte biler. Ferdig reparerte biler etterkontrolleres i realiteten ikke.

–I ettertid har man derfor ingen oversikt over bilene som har vært kondemnert. Heller ingen oversikt over hvem som har reparert dem og i hvilken grad reparasjonene er utført riktig eksisterer.

PROBLEMSTILLINGER

Forsikringselskapene forutsetter i sine vilkår at kjøperne av kondemnerte biler skal være bilskadeverksteder godkjent av Statens vegvesen. At ansatte på fritiden reparerer vraket, og reelt sett er kjøper og eier, vil således være en omgåelse av forsikringselskapenes vilkår.

Ettersom kjøpsavtalen lyder på forsikringselskapet som selger og verkstedet som kjøper, så vil den ansatte, reelt og formelt, utføre arbeid på verkstedets eiendom. Den ansatte er da i arbeidsgivers tjeneste selv om arbeidet utføres utenfor normal arbeidstid. Dette vil kunne reise spørsmål om arbeidstidsbestemmelsene etter arbeidsmiljølovens og biloverenskomstens bestemmelser. Disse timene føres ikke i arbeidstidsregnskapet eller dokumenteres som medgått tid, noe de normalt skulle vært siden den ansatte formelt utfører arbeid på verkstedets eiendom. Det er grunn til å tro at denne formen for arbeid vil bli definert som «svart arbeid».

Den økonomiske fordel den ansatte oppnår kan bli ansett som lønn, og dermed innberetningspliktig. Dette utløser skattekrav både for den ansatte og bedriften.

Dersom arbeidet utføres i bedriftens lokaler kan det i tillegg reises spørsmål om også verdien er innberetningspliktig. Siden den ansatte formelt utfører arbeid på verkstedets eiendom kan arbeidsgiver i ytterste konsekvens bli holdt ansvarlig for skader som den ansatte utsettes for under arbeidet.

Denne formen for reparasjoner faller utvilsomt innenfor Verkstedforskriftens definisjon av godkjenningspliktig arbeid. Forskriften åpner riktignok for at eier av bilen kan utføre reparasjoner på sin egen bil, men i tilfellene det her er snakk om, er bilene fortsatt registrert på verkstedet og altså ikke på den ansatte. Arbeidet skal derfor utføres i henhold til verkstedforskriften, noe som blant annet innebærer at teknisk leder eller kompetent stedfortreder skal være til stede.

Når de kondemnerte bilene er ferdig reparert videreselles de normalt direkte fra den ansatte til ny eier, uten at bilen først omregistreres til den ansatte. Verkstedet er da formelt selger av bilen og vil som følge av det kunne ha både et kjøpsrettslig ansvar som tidligere eier - og/eller som reparatør av bilen.

Det er ikke nødvendigvis lovstridig å la de ansatte få reparere biler på privat basis utenom verkstedets åpningstid, men det forutsetter at bilene eies av de ansatte eller av personer som er medlemmer av den ansattes husstand. Dette gjelder likevel ikke dersom bilene som repareres blir omsatt i næringsøyemed. Selv om bilene eies av de ansatte kan mange reparasjoner i løpet av et år bli ansett som næringsvirksomhet.

ANBEFALINGER

I tillegg til de juridiske- og skattemessige problemstillingene som allerede er nevnt bør arbeidsgiverne være svært bevisste på at reparasjoner av omfattende karosseriskader krever omfattende merkekompetanse, riktig verktøy og utstyr, samt tilgang til bilprodusentenes reparasjonsmanualer. Et ubevisst forhold til disse tingene øker risikoen for at det benyttes feil reparasjonsmetoder, som i verste fall kan redusere bilens originale sikkerhet.

Ansvar for dette, og de tilhørende økonomiske konsekvenser kan ramme både arbeidsgiver og den ansatte.

Norges Bilbransjeforbund vil derfor generelt fraråde at bilskadeverkstedene lar de ansatte få kjøpe, reparere og videreselge kondemnerte biler.

Verksteder som praktiserer «hobbykvelder» eller lar sine ansatte benytte verkstedets lokaler, verktøy og utstyr i privat regi, bør etablere klare rutiner og regelverk som forhindrer brudd på etiske og juridisk lovverk.

Det er avgjørende at alle parter i bedriften er kjent med bakgrunnen for bedriftens regelverk, forstår innholdet og etterlever det.

På neste side finnes et eksempel på regler for hobbykveld. Et slikt regelverk må ofte tilpasses og innarbeides i det enkelte verksted. Eksemplet må derfor ses på som et utgangspunkt.

Eksempel på regler for hobbykveld

Hobbykveld avholdes hver _____, fra kl. ____:____ til kl. ____:____.

Verkstedet, og verkstedets utstyr og område, kan kun benyttes av ansatte i _____
Alle som deltar på hobbykvelden har ansvar for at uvedkommende ikke oppholder seg på verkstedet eller innenfor verkstedets område.

Det er kun tillatt å medbringe biler inn på verkstedområdet og inn i verkstedet som er registrert på den ansatte, og det er kun disse bilene det er tillatt å utføre arbeid på.

Bruk av verkstedet skal avtales på forhånd med avdelingsleder, eller den han har bemyndiget, som for eksempel hobbykveldansvarlig. Hobbykveldansvarlig har blant annet som oppgave å føre liste over hvem som skal være tilstede, registreringsnummer på bilen den ansatte skal arbeide på, samt hvem som eier bilen og hvilket slektskap denne har til den ansatte.

For reparasjon av store karosseriskader gjelder følgende forutsetninger:

- Den ansatte må selv inneha nødvendig kompetanse og ha tilgang til reparasjonsmanual, verktøy og utstyr for at reparasjonen skal kunne utføres etter bilprodusentens spesifikasjoner.
- Utskiftede deler skal dokumenteres gjennom kopi av kvittering eller internfaktura.
- Ved videresalg av kjøretøyet skal kjøper opplyses om at bilen har hatt store skader.
- Det tillates reparasjon av 1 bil med store karosseriskader pr år (pr 12 mnd).

Man skal aldri jobbe alene. Om lærlinger skal jobbe, skal det alltid være minimum én ansvarshavende fagarbeider tilstede.

Den ansatte er ene og alene ansvarlig for alle arbeider som blir utført.

Uttak av alle deler, materiell, tilbehør, oljer og væsker skal registreres på den ansatte og den ansatte må i ettertid kunne dokumentere at disse tingene er betalt. Bestilling av deler skal skje gjennom eget delelager, eller i henhold til andre fastlagte rutiner, og eventuelle rabatter skal på forhånd være avtalt med avdelingsleder. Avvik fra disse retningslinjene skal på forhånd være avtalt med avdelingsleder.

Bruk av verneutstyr er obligatorisk. Bruk ellers sunn fornuft ved bruk av verkstedet. Bedriftens ordinære arbeidsreglement gjelder også under hobbykvelder.

Stempling i servicehefte og lignende, samt utføring av periodisk kjøretøykontroll (PKK) er ikke under noen omstendigheter tillatt.

Biler det er utført arbeid på skal som hovedregel kjøres ut av verkstedet og bort fra verkstedområdet. Avvik fra disse retningslinjene skal på forhånd være planlagt og avtalt med avdelingsleder.

Alle som deltar på hobbykveld er solidarisk ansvarlige for at alle benyttede arealer er ryddige og rengjorte etter endt hobbykveld. Hobbykveldansvarlig har hovedansvaret for at alle lokaler er forsvarlig låst og for at eventuelle alarmer er aktivert. Han er videre hovedansvarlig for at alle biler er forsvarlig låst, at lys blir slukket og for at øvrige låse- og stengerutiner blir fulgt.

Avvik fra retningslinjene krever skriftlig tillatelse fra avdelingsleder og eventuelle brudd på ovennevnte retningslinjer uten skriftlig tillatelse vil kunne få konsekvenser for arbeidsforholdet.

Lest, forstått og akseptert av _____ den ____ / ____ - 20 ____